

מלחמה – אתחלתא דנאולה (מגילה ז'ע"ב)

מלחמה שלום

תיבה אחר תיבה בסוד אחרות הבריאה

אוב

פיתום – פה סתום

וכתב במזרחי (שמות יד, ב ד"ה הוא פיתום) וז"ל, ושמעתי לפי שבאותו מקום היתה עבודה זרה שלא היתה מניחה עבד לברוח ממצרים וכו', לפיכך נקרא שמו 'פיתום', שפירושו פה – סתום וכו', עכ"ל. והבן, שפיתום נקראת כן על שם הע"ז, והיא הייתה מעוררת מלחמה עם כל הבא לצאת ממצרים.¹

אוב – מעלה את המת, ומדבר משחיו

וזהו אוב – פיתום, שמעלה המת בבית השחי, ומדבר משחיו. כי מת בחינת פירוד, כמ"ש (רות א, יז) **פִּי הַמָּוֶת יִפְרִיד**, והוא שואל במתים מבחינת המלחמה שגנוז ב'אוב' – פתאום!² וכמו שהעיר פיתום, נקרא כן מלשון פה, פי התהום, כן באוב, נעשה פה למת שמדבר. וצורת דיבורו של בעל אוב – פיתום, באופן חטוף ומובלע, בחינת (דברי הגמרא שהובא לעיל) 'ראשון ראשון נבלע', דיבור חטוף.³

פי החירות (הוא פיתום) מלשון חירות

ומצד בחינת שלום, נקרא פי החירות, מלשון חירות, שלום. כמ"ש רש"י (שם), וז"ל, **וַיִּחַנּוּ לְפָנַי פִּי הַחֵירוֹת** – הוא פיתום, ועכשיו נקרא פי החירות, על שם שנעשו בני חורין, עכ"ל.

אב בחינת שלום, כלשון הפסוק (מלאכי ב, י) **אָב אֶחָד לְכַלְנוּ**. וכנגדו בקלקול, אוב, בחינת מלחמה.

אוב – מכשפות ששמו פיתום

ומהות אוב, כתב רש"י (דברים יח, יא), וז"ל, **וְשָׁאֵל אֹב** – זה מכשפות ששמו פיתום, ומדבר משחיו, ומעלה את המת בבית השחי שלו, עכ"ל.⁴

והבן, שפיתום הוא מלשון העיר הנמצאת במצרים, הנקראת פיתום, **אֵת פֶּתֶם וְאֵת רַעְמֶסֶס** (שמות א, יא).

פיתום – שנבלעים בפי התהום

וטעם קריאת העיר פיתום, הובהר בגמרא (סוטה יא ע"א), וז"ל, ולמה נקרא שמה פיתום? שראשון ראשון פי תהום בולעו, עכ"ל. ודייקא אמרו, שראשון ראשון פי תהום בולעו. שראשון, בחינת התחלה, הנקראה אב (אוב), בחינת ראשית, כנודע. וזה בחינה אחת של מלחמה ב'אוב' – פיתום, שנבלעים בתהום.

פיתום – סלעים גבוהים וזקופים

עוד בחינת מלחמה ב'אוב' – פיתום, מצאנו בפירוש רש"י (שמות יד, ב), וז"ל, **וַיִּחַנּוּ לְפָנַי פִּי הַחֵירוֹת** – הוא פיתום, ועכשיו נקרא פי החירות וכו', והם שני סלעים גבוהים וזקופים, והגיא שביניהם קרוי פי הסלעים, עכ"ל. כלומר, הרי פי החירות (אוב – פתום) פעמים מתחברים ומוחצים הנמצא בניהם.⁵

^א ועיין רבינו בחיי (שם שם, י).

^ב והרי כן קרה לאויביהם של ישראל, בלכתם במדבר. (עיין רש"י במדבר כא, טו)

^ג ואפשר שמכח הע"ז שם, היו ההרים מתחברים יחדיו, וע"י כן נמנע היציאה ממצרים, והבן.

^ד וכן המדבר משחיו, מדבר כביכול מתוך פה סגור, פה סתום (כדברי המורחז שהובא לעיל). והוא בחינת אלם; מלשון מי שאינו מדבר, שפיו סתום, וכן מלשון אלם – חוזק ותוקף, שדרכו להילחם.

^ה מעין אמן קטופה (ברכות נוז ע"א, ע"ש פרש"י), חוטף האל"ף, ומבלע הנר"ן.